

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Светла Маринова

Софийски университет „Св. Климент Охридски“, Философски факултет,

Катедра „Социология“

относно конкурс за заемане на академична длъжност „Професор“ по професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата (Социология – Социология на властта), обявен в Държавен вестник, бр. 65/28.7.2023 г.

за нуждите на СУ „Св. Климент Охридски“, ФФ

По обявения конкурс за заемане на академичната длъжност „Професор“ по професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата (Социология – Социология на властта), обявен в Държавен вестник, бр. 65/28.7.2023 г., единствен кандидат е **Доц. д-р Милена Якимова**.

Образователен и научен статус на кандидата

От представените биографични данни става ясно, че доц. Якимова е завършила специалност „Социология“ в СУ „Св. Климент Охридски“. Академичното ѝ развитие преминава основно в същия университет, където през 2010 г. е избрана с конкурс за доцент. През 2016 г. е защитила успешно голям докторат на тема „Социална критика и практика: теоретични дилеми и практически механизми“, което я прави предпочитан кандидат за позицията на професор по социология.

От приложената справка за изпълнението на минималните национални изисквания по чл. 26 от ЗРАСРБ за научна област 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата се вижда, че доц. Якимова покрива изискванията по отделните показатели, както и общият брой точки от всички показатели. Като щатен преподавател в СУ, тя има необходимата щатна натовареност по обявения конкурс.

Обща характеристика на преподавателската дейност

Доц. Якимова има богат преподавателски опит във всички степени на академичното образование. На бакалавърско ниво тя води курсове по социология на властта, политическа

социология, качествени методи в социологията, социология на личността. Също така през последните 5 години е била научен ръководител на 3 успешно защитени дипломни работи в бакалавърската програма на катедра Социология.

На магистърско ниво чете курс „Власт, управление и социална критика – типологични и исторически констелации през 20 и 21 век“ в магистърска програма „Политическа социология“, на която понастоящем е и ръководител. Водила е лекционни курсове и в други магистърски програми, предлагани в Софийския университет: Дигитални медии и видеоигри, Гражданско и интеркултурно образование. Ръководила е 4 успешно защитени магистърски тези в тези програми.

На докторантско ниво за периода 2014 – 2023 г. е била научен ръководител на 5-ма успешно защитили докторанти, 3-ма от които са академично реализирани в Института по философия и социология към БАН, СУ „Св. Кл. Охридски“ и УАСГ.

Тези данни свидетелстват за наличието на необходимата квалификация за позицията, за която се кандидатства. Повечето от четените от доц. Якимова курсове са в областта на обявения конкурс.

Обща характеристика на научноизследователската дейност на кандидата

За участие в конкурса са предложени общо 25 научни публикации, от които 1 монография, 4 студии на български и английски и 20 статии на български, английски и руски, публикувани между 2015 и 2023 г. 3 от студиите и по-голямата част от статиите са свързани тематично с основния труд, с който доц. Якимова кандидатства за обявения конкурс: монографията „Страх и пропаганда“, публикувана през 2022 г. от издателство Изток-Запад, София.

Монографията е резултат от почти десетгодишна изследователска работа и представлява прецизен анализ на скритите механизми на функциониране на антидемократичната и антилибералната пропаганда в българските медии през последните 10 години. В емпиричен план части от тази тази работа са резултат от екипен труд. Още в началото на книгата добросъвестно е посочено какво е участието на автора в разработването на емпиричния инструментариум. По-важно обаче ми се струва това, че теоретичният фокус на анализа и резултатите от него са изцяло авторови. Направен е успешен опит за теоретично конструиране на пропагандата като дескриптивно-аналитична концепция за употреба в социалните науки. Като за тази цел е внимателно разграничена от близки термини, с които тя обичайно се подменя в публичната употреба, от една страна, и специфицирана като особен вид дискурс –

от друга. Особено оригинално в теоретичен план ми се струва, без да имам задълбочени познания по темата, демаскирането на начина, по който функционира този специфичен дискурс като властова техника, чрез обвързването му със страха като социален афект. Последният на свой ред е разграничен, но и обвързан с тревожността, и – което за мен лично е най-голямата изненада на този анализ – позитивно интерпретиран в смисъл на насочване, канализиране, социализиране и облекчаване на хаотичната тревожност. Като такъв този социален афект обслужва пропагандния дискурс. Хипотезите, формулирани в резултат от теоретичната работа по конструирането и свързването на тези концепции, са тествани върху богат емпиричен материал. Книгата е добре структурирана в две основни части и пет глави. И тъй като става дума за преподавателско място и позиция ми се струва важно да подчертая, че както книгата, така и останалите текстове на доц. Якимова демонстрират уменията сложни зависимости и теоретични връзки да бъдат формулирани и изказани по много ясен и разбираем начин. А точно това е от изключително значение за практиката на преподаване. Повечето публикации на доц. Якимова се разполагат в областта на критическата диагностика на съвременността, която е основен залог на политическата социология.

Доц. Якимова е участвала многократно в организирането и провеждането на научни форуми. Член е на редколегията на списание „Критика и хуманизъм“, както и на Фондация за хуманитарни и социални изследвания – София. Има и съставителска дейност - на редица тематични броеве на списание „Критика и хуманизъм“ и на юбилейни сборници.

Значимост на приносите за науката и практиката

Изследванията на доц. Якимова откриват и очертават нова неразработена изследователска област в социологията на властта. Бих я определила, перефразирайки Бурдийо, като изследване на афективните механизми на властта. Демаскирана и изложена е тяхната специфична логика отвъд обичайните дихотомии „рационално“ – „ирационално“, „съзнавано“ – „несъзнавано“. Идеи за социология на страха има (един от най-актуалните примери от последните 10 години е диагнозата на Хайнц Буде на съвременното модерно общество като „Общество на страха“ [Bude, H. “Gesellschaft der Angst”, 2014]), но доц. Якимова намира оригинален и специфичен фокус към проблематиката с оглед на основния си изследователски въпрос. Понятията не само са прецизно дефинирани и емпирично операционализирани поединично, но и са свързани в концептуално аналитична мрежа, с която може да се опише тази нова изследователска област в полето на социалнонаучните изследвания на властта: социална тревожност – страх – пропаганден ефект – социална управляемост.

Някои от анализите и диагнозите, които предлага доц. Якимова, биха могли да имат приложения и извън сферата на академичната социология. Например диагнозата за разпада на журналистическото поле като загуба на автономията на властовите отношения в смисъла на Бурдийо, със сигурност би бил интересен за представителите на журналистическата професия като инструмент за професионална социоанализа (пак в смисъла на Бурдийо).

Заключение

В обобщение на изложеното дотук искам да подчертая, че с представените научни разработки и с осъществяваната учебно-преподавателска дейност, кандидатът за придобиване на академичната длъжност „професор“ доц. дсн Милена Якимова не само удовлетворява задължителните условия на ЗРАСРБ, както и на съдържанието на наукометричните оценки, но и демонстрира необходимата академична зрялост за заемане на академичната длъжност „ПРОФЕСОР“ в катедра „Социология“ по професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата (Социология – Социология на властта). С убеденост подкрепям нейната кандидатура за обявеното място.

20.12.2023

Изготвил становището:.....

(Доц. д-р Св. Маринова)